

De weg naar een Zeeuwse aanpak maatschappelijk weerbaarheid

Met elkaar en voor elkaar: de weg naar
een weerbaar en veerkrachtig Zeeland

Deze hand-out is gemaakt door de gezamenlijke Zeeuwse overheden (provincie, gemeenten en waterschap) in samenwerking met de Veiligheidsregio Zeeland.

Inhoud

1. Structuur Zeeuwse aanpak	5
2. Pijler 1: Het beschermen van vitale processen.....	7
3. Pijler 2: Een parate en veerkrachtige samenleving.....	9
4. Pijler 3: Overeind houden van democratie, rechtsstaat en overheid	11
5. Pijler 4: Een weerbare economie	13
6. Wat gebeurt er al?	15
7. Hoe weerbaar is jouw organisatie?	17
8. Aanmelden en tijdlijn.....	18

1. Structuur Zeeuwse aanpak

De veiligheidssituatie om ons heen verandert snel. Hybride dreigingen zoals cyberaanvallen, spionage en sabotage nemen toe. Daarom is extra inzet op weerbaarheid nodig. Een weerbare samenleving beschermt onze veiligheid, vrijheid en welvaart en helpt crises beter opvangen, van conflicten tot overstromingen tot langdurige uitval van vitale voorzieningen. Daarom werken overheid, bedrijven, organisaties en inwoners samen aan één Zeeuwse aanpak maatschappelijke weerbaarheid.

De Zeeuwse aanpak bestaat uit vier pijlers, elk met drie taakgroepen waarin we samenwerken aan concrete maatregelen. Zo komen inspanningen samen, delen we informatie en kennis. Op die manier zijn we beter voorbereid op verstoringen. Ook uw sector vormt een cruciale schakel in de weerbaarheid van Zeeland.

Wat is weerbaarheid?

Weerbaarheid is het vermogen van een samenleving of organisatie om verstoringen, dreigingen of aanvallen te weerstaan, zich aan te passen en snel te herstellen

Pijler 1: Het beschermen vitale processen

Taakgroep 1.1: Continuïteit van vitale processen

Taakgroep 1.2: Continuïteit van onderwijs en onderzoek

Taakgroep 1.3: Continuïteit van (opschaalde) zorg

Pijler 2: Een parate en veerkrachtige samenleving

Taakgroep 2.1: Fysieke veiligheid

Taakgroep 2.2: Maatschappelijke organisaties en burgerparticipatie

Taakgroep 2.3: Publieksinformatie en weerbaarheidsacademie

Pijler 3: Overeind houden van democratie, rechtsstaat en overheid

Taakgroep 3.1: Continuïteit van overheidstaken en publieke dienstverlening

Taakgroep 3.2: Openbaar bestuur en rechtsorde

Taakgroep 3.3: Grensoverschrijdende samenwerking

Pijler 4: Een weerbare economie

Taakgroep 4.1: Industrie (chemie, energie, nucleair)

Taakgroep 4.2: Mobiliteit (havens, tunnels, OV)

Taakgroep 4.3: Economie, MKB, toerisme

2. Pijler 1: Het beschermen van vitale processen

Waarborg continuïteit van nutsvoorzieningen, onderwijs en zorg.

Focus

Deze pijler richt zich op het waarborgen van de continuïteit van vitale processen en voorzieningen die essentieel zijn voor het dagelijks functioneren van Zeeland. Denk aan energievoorziening, ICT, onderwijs en transport en processen die raken aan primaire levensbehoeften zoals noodzorg, voedsel- en drinkwatervoorziening. In deze pijler werken publieke én private partijen samen om verstoringen te voorkomen, de impact te beperken en herstel te versnellen.

Taakgroep 1.1: Continuïteit van vitale processen

Dit gaan we doen:

We maken vitale ketens (water, energie, telecom/ICT, mobiliteit) minder kwetsbaar en zorgen voor snel herstel bij uitval.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Breng je kritieke processen en afhankelijkheden in.
- Werk mee aan gezamenlijke scenario's, noodvoorzieningen en herstelplannen.
- Sluit aan bij oefeningen voor langdurige uitval.

Wie kan meedoen:

Water- en drinkwatersector, energie- en netwerkbeheerders, telecom en ICT, infrabeheerders (wegen, tunnels, bruggen), OV- en vervoerspartners, en overheden

Verantwoordelijke bestuurders:

Ilona Jense-Van Haarst (burgemeester Hulst)

Toine Poppelaars (dijkgraaf waterschap Scheldestromen)

Taakgroep 1.2: Continuïteit van onderwijs en onderzoek

Dit gaan we doen:

We zorgen dat onderwijs en onderzoek door kan gaan bij verstoringen, zowel fysiek als digitaal. Onderwijsinstellingen worden beter voorbereid op cyber-incidenten, uitval van gebouwen of personeel.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Deel je crisis- en continuïteitsplannen.
- Werk mee aan alternatieve lesvormen en digitale weerbaarheid.
- Doe mee aan gezamenlijke oefeningen.

Wie kan meedoen:

Onderwijsinstellingen, schoolbesturen en koepels, kennisinstituten, culturele instellingen, ICT-onderwijspartners, overheden

Verantwoordelijke bestuurders:

Yvonne van Mastrigt (burgemeester Middelburg)

Bas van den Tillaar (burgemeester Vlissingen)

Taakgroep 1.3: Continuïteit van (opschaalde) zorg

Dit gaan we doen:

We versterken de paraatheid in de hele zorgketen (ziekenhuizen, GGD/GHOR, VVT, huisartsen, jeugdzorg) en borgen continuïteit tijdens langdurige crises.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Lever capaciteitsscenario's (bedden, personeel, logistiek).
- Maak afspraken over ketensamenwerking bij piekbelasting.
- Doe mee aan regionale zorg en crisisscenario's.

Wie kan meedoen:

Ziekenhuizen, huisartsen(posten), VVT, GGZ, GGD, jeugdzorg, zorgverzekeraars, ambulancediensten, gehandicaptenzorg, apotheken

Verantwoordelijke bestuurders:

Cees van den Bos (burgemeester Goes)

Franc Weerwind (burgemeester Terneuzen)

3. Pijler 2: Een parate en veerkrachtige samenleving

Versterk crisisorganisatie, sociale cohesie en publieksinformatie.

Focus

De kracht van Zeeland zit in de gemeenschappen en netwerken die elkaar kennen en helpen. Deze pijler draait om het vergroten van de weerbaarheid van inwoners en maatschappelijke organisaties. Door een sterke parate crisisorganisatie, goede publieksinformatie en actieve inzet van vrijwilligers en maatschappelijke partners, wordt gewerkt aan een samenleving die voorbereid is op noodsituaties en waarin burgers zelfredzaam en betrokken zijn. Deze pijler ligt zich op hulpdiensten, burgers en maatschappelijke organisaties.

Taakgroep 2.1: Fysieke veiligheid

Dit gaan we doen:

We versterken de crisisorganisatie en de hulpdiensten, richten noodsteunpunten in en zorgen dat noodcommunicatie werkt als digitale netwerken uitvallen.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Stel locaties en mensen beschikbaar voor noodsteunpunten.
- Test je eigen noodcommunicatie of fallback systemen.
- Doe mee aan realistische oefeningen.

Wie kan meedoen:

Veiligheidsregio, hulpdiensten, gemeenten, logistiek, ondernemers, maatschappelijke organisaties

Verantwoordelijke bestuurders:

Franco Weerwind (burgemeester Terneuzen)

Jack van der Hoek (burgemeester Schouwen-Duiveland)

Taakgroep 2.2: Maatschappelijke organisaties en burgerparticipatie

Dit gaan we doen:

We versterken sociale cohesie, buurt- en vrijwilligersnetwerken en benutten maatschappelijke organisaties bij opvang, hulp en samenredzaamheid.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Breng je netwerk, vrijwilligers of locaties in.
- Werk mee aan lokale of regionale hulpstructuren.
- Lever sleutelfiguren of getrainde vrijwilligers.

Wie kan meedoen:

Welzijnsorganisaties, kerken en verenigingen, vrijwilligersorganisaties, zorginstellingen, sport- en jongerenwerk, gemeenten, sociale teams, buurthuizen, burgerhulpnetwerken, inwoners

Verantwoordelijke bestuurders:

Jan Luteijn (burgemeester Reimerswaal)

Marleen Sijbers (burgemeester Tholen)

Taakgroep 2.3: Publieksinformatie en weerbaarheidsacademie

Dit gaan we doen:

We vergroten de zelf en samenredzaamheid van inwoners via publiekscampagnes, educatie, trainingen en een Zeeuwse weerbaarheidsacademie.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Deel je communicatiekanalen of best practices.
- Doe mee aan publiekscampagnes, trainingen of lesprogramma's.
- Help met het ontwikkelen van educatief materiaal of trainingen.

Wie kan meedoen:

Communicatieprofessionals, onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners, media, bedrijven en organisaties

Verantwoordelijke bestuurders:

Frederiek Schouwenaar (burgemeester Veere)

Marleen Sijbers (burgemeester Tholen)

4. Pijler 3: Overeind houden van democratie, rechtsstaat en overheid

Borg bestuurlijke continuïteit en grensoverschrijdende samenwerking.

Focus

Deze pijler focust op de borging van het openbaar bestuur en de rechtsstaat in tijden van crisis. Voor Zeeland betekent dit dat overheden ook in crisistijd hun taken betrouwbaar kunnen uitvoeren. Deze pijler richt zich op bestuurlijke continuïteit, bescherming tegen ondermijning en digitale/hybride dreigingen, en samenwerking over grenzen heen.

Taakgroep 3.1: Continuïteit van overheidstaken en publieke dienstverlening

Dit gaan we doen:

We borgen dat publieke diensten (burgerzaken, afval, sociale zekerheid, digitale balies) blijven draaien bij verstoring.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Deel je kritieke processen, continuïteitsmaatregelen en prioriteiten.
- Test noodprocedures en back ups.
- Stem af met ketenpartners (publiek en privaat).

Wie kan meedoen:

Gemeenten, provincie, waterschap, publieke uitvoeringsorganisaties, dienstverleners, logistiek

Verantwoordelijke bestuurders:

Constantijn Jansen op de Haar (burgemeester Kapelle)

Loes Meeuwisse (burgemeester Noord-Beveland)

Taakgroep 3.2: Openbaar bestuur en rechtsorde

Dit gaan we doen:

We versterken het openbaar bestuur tegen ondermijning, desinformatie, sabotage en maatschappelijke spanningen. Bestuurlijke processen moeten betrouwbaar blijven.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Lever expertise (juridisch, veiligheid, ICT).
- Werk mee aan (digitale) weerbaarheidsmaatregelen.
- Deel informatie over maatschappelijke spanningen of dreigingen.

Wie kan meedoen:

Gemeenten en provincie, politie, OM, RIEC, juridische afdelingen, digitale veiligheidsexperts, onderwijsinstellingen

Verantwoordelijke bestuurders:

Marga Vermue (burgemeester Sluis)

Yvonne van Maastricht (burgemeester Middelburg)

Taakgroep 3.3: Grensoverschrijdende samenwerking

Dit gaan we doen:

We stemmen maatregelen en informatie uit met Vlaamse en aangrenzende partners om verstoringen en incidenten grensoverschrijdend op te vangen.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Wissel veiligheidsinformatie uit.
- Breng grensketens, logistiek en afhankelijkheden in.
- Deel scenario's en sluit aan bij gezamenlijke oefeningen.

Wie kan meedoen:

Grensgemeenten, havens en logistiek, Vlaamse overheden en hulpdiensten, veiligheidsregio's

Verantwoordelijke bestuurders:

Ilona Jense-Van Haarst (burgemeester Hulst)

Marga Vermue (burgemeester Sluis)

5. Pijler 4: Een weerbare economie

Versterk industrie, mobiliteit en economische ketens.

Focus

De Zeeuwse economie steunt op industrie, havens, logistiek, toerisme en landbouw. Deze pijler richt zich op de weerbaarheid van deze sectoren bij verstoringen in ketens of schaarste. Door nauwe samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven wordt gewerkt aan het voorkomen van economische ontwrichting en het versterken van herstelvermogen na crises.

Taakgroep 4.1: Industrie (chemie, energie, nucleair)

Dit gaan we doen:

We vergroten veiligheid en continuïteit in de (chemische/energie/nucleaire) industrie en borgen veiligheid bij de energietransitie.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Deel je risicoanalyses, ketenafhankelijkheden en herstelplannen.
- Doe mee aan ketenoefeningen en scenarioverkenningen.

Wie kan meedoen:

Industrie(clusters), havenbedrijven, bedrijfsnetwerken

Verantwoordelijke bestuurders:

Gerben Dijksterhuis (burgemeester Borsele)

Bas van den Tillaar (burgemeester Vlissingen)

Taakgroep 4.2: Mobiliteit (havens, tunnels, OV)

Dit gaan we doen:

We beschermen Zeeuwse mobiliteits- en transportnetwerken (havens, tunnels, spoor, OV) tegen verstoringen en werken aan alternatieve routes.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Zorg voor dienstregelingen en personele inzet.
- Ontwikkel een regionaal verkeers- en transportbeeld.
- Maak afspraken over brandstofschaarste en -levering.
- Breng logistieke knelpunten en noodroutes in kaart.

Wie kan meedoen:

OV-bedrijven, spoor, wegvervoer en logistiek, havens en maritieme logistiek, beheerders infra, overheden

Verantwoordelijke bestuurders:

Harry van der Maas (gedeputeerde)

Cees van den Bos (burgemeester Goes)

Taakgroep 4.3: Economie, MKB, toerisme

Dit gaan we doen:

We versterken de veerkracht van MKB, toerisme, recreatie, voedselketens en betaalverkeer, zodat bedrijven bij verstoringen kunnen doorwerken of snel herstellen.

Jouw mogelijke bijdrage:

- Doe mee aan sectoroefeningen en verbeter je BCM.
- Maak bijstandsafspraken (werkplekken, middelen, logistiek).
- Werk aan digitale weerbaarheid.

Wie kan meedoen:

MKB en ondernemersnetwerken, toerisme, horeca, financiële instellingen, natuurbeheerders, land- en tuinbouworganisaties

Verantwoordelijke bestuurders:

Johan Aalberts (gedeputeerde)

Jack van der Hoek (burgemeester Schouwen-Duiveland)

6. Wat gebeurt er al?

We starten niet vanaf nul. In de praktijk zijn al de nodige initiatieven om de weerbaarheid en veerkracht van inwoners te stimuleren. Een aantal voorbeelden:

Denk Vooruit

Eind 2025 ontvangen meer dan 8 miljoen huishoudens in Nederland een informatieboekje over hoe inwoners zich kunnen voorbereiden op noodsituaties. Deze campagne werd landelijk opgezet onder de naam 'Denk Vooruit'. In Zeeland is hiervan een regionale vertaling gemaakt met de website Zeeland Veilig als centraal platform. Dit was een samenwerking van de 13 gemeenten, Veiligheidsregio Zeeland, Zeeland Veilig en Provincie Zeeland.

Risk Factory Zeeland

Risk Factory Zeeland is een plek waar kinderen uit groep 7 en 8 spelenderwijs leren om risico's en gevaren te herkennen en erop te reageren. Door levensechte situaties na te bootsen weten ze wat nodig is als het er echt op aankomt. In 2026 wordt Risk Factory Zeeland voor de derde keer gehouden. In dit initiatief werken ZLM Verzekeringen, Rabobank, GGD Zeeland, Brandweer Zeeland, RIEC Zeeland West-Brabant, Veiligheidsregio Zeeland en Zeeland Veilig samen.

VNO-NCW en MKB-Nederland

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben samen met ondernemers, branches en het Ministerie van Economische Zaken de handreiking 'Weerbaarheid: Ondernemen is vooruitdenken' ontwikkeld. Deze handreiking biedt praktische maatregelen om bedrijven beter voor te bereiden op scenario's zoals langdurige uitval van internet en telefonie, langdurige stroomuitval en situaties waarin Nederland betrokken raakt bij een militair conflict.

Rabobank

Rabobank heeft een checklist ontwikkeld om de weerbaarheid van bedrijven in kaart te brengen en om de weerbaarheid te versterken. Rabobank faciliteert daarnaast kennisdeling binnen de sector, met peers en andere partners, zodat van elkaars ervaringen geleerd kan worden. Rabobank tekende in de zomer van 2025 ook een overeenkomst met Defensie om de beschikbaarstelling van reservisten voor de krijgsmacht te verbeteren.

Noodsteunpunten

Tijdens een crisis zoals een langdurige uitval van elektriciteit en telecommunicatie kunnen inwoners bij noodsteunpunten belangrijke informatie ontvangen. Er wordt nu door gemeenten en veiligheidsregio's onderzocht waar noodsteun- en coördinatiepunten zullen worden ingericht. Dat kan in een kerk, buurthuis of verenigings-

gebouw maar ook een brandweerkazerne zijn. In Zeeland onderzoeken we dit jaar op twee locaties hoe noodsteun- en coördinatiepunten eruit kunnen zien, wat de beste locaties zijn en hoe we dit kunnen organiseren.

Veiligheidskrant

In oktober 2025 hebben de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten Hulst, Terneuzen en Sluis samen een veiligheidskrant uitgegeven. Deze is bij alle Zeeuws-Vlaamse huishouden huis aan huis bezorgd. In de krant staat onder meer hoe je hennepkwekerijen ontdekt, wat je kunt doen om je huis te beveiligen, hoe je brandveilig kunt wonen en hoe je veilig op internet kunt rondklikken. De krant triggert inwoners om over hun eigen veiligheid en die van anderen na te denken.

7. Hoe weerbaar is jouw organisatie?

De Zeeuwse aanpak heeft als doel de weerbaarheid van de regio te versterken. Maar hoe weerbaar is jouw organisatie op dit moment? Test het zelf met deze checklist.

Vorbereiding

Vraag	Ja	Weet niet	Nee
Wij weten welke risico's en gevaren er in onze directe omgeving spelen.			
Wij hebben actuele contactgegevens van hulpdiensten en belangrijke ketenpartners direct beschikbaar (niet alleen digitaal).			
Wij hebben met buurbedrijven of partners afspraken over elkaar helpen bij een incident.			
Onze vluchtroutes, verzamelplaatsen en schuilmogelijkheden zijn bekend en zichtbaar aangegeven.			
Wij hebben een alternatieve communicatiemethode als digitale systemen of netwerken uitvallen.			
We hebben ons crisis- of noodplan het afgelopen jaar geoefend of getest.			

Tijdens een incident

Vraag	Ja	Weet niet	Nee
Iedereen weet wat zijn/haar eerste actie is als er een ernstig incident plaatsvindt op of rond onze locatie.			
Iedereen weet hoe hij/zij bij een incident/crisis intern moet melden en opschalen.			
We weten hoe we medewerkers, bezoekers en/of klanten snel kunnen informeren.			
We kunnen onze locatie veilig afsluiten of juist snel ont-ruimen.			
We kunnen bij anderen terecht voor tijdelijke opvang, werk-plekken of middelen.			
We weten wat we in crisistijd met onze kennis voor anderen kunnen doen.			

Tel je antwoorden

Meestal **nee** geantwoord?

Er is werk te doen. Begin klein.

Volgende stap: kies één onderwerp uit deze checklist en regel dat binnen 30 dagen. Bijvoorbeeld: contactgegevens op orde of vluchtroutes zichtbaar maken. Elke maatregel telt.

Meestal **weet niet** geantwoord?

De grootste winst zit in overzicht.

Volgende stap: ga deze week in gesprek met je veiligheidscoördinator of directie en loop samen de checklist door. Weet wat geregeld is en wat niet.

Meestal **ja** geantwoord?

Goed bezig. De basis staat.

Volgende stap: test wat je hebt. Plan een korte oefening of scenario-doorloop met je team en betrek één partnerorganisatie. Oefenen maakt plannen pas echt bruikbaar.

8. Aanmelden en tijdlijn

Kijk welke taakgroep(en) bij jouw organisatie past. Bedenk waar je kunt bijdragen aan de Zeeuwse aanpak en meld je organisatie aan voor samenwerking via **weerbaar@zeeland.nl**.

23 februari 2026	Startbijeenkomst Zeeuwse aanpak maatschappelijke weerbaarheid
maart 2026	Taakgroepen gaan aan de slag
april 2026	Tussentijdse evaluatie: waar staan we?
medio juni 2026	Zeeuwse aanpak per taakgroep gereed
eind juni 2026	Gezamenlijke Zeeuwse aanpak gereed en vervolg opstartbijeenkomst
na de zomer van 2026	Uitwerken Zeeuwse aanpak maatschappelijke weerbaarheid

COLOFON

Uitgave

Provincie Zeeland

Opmaak & print

Provincie Zeeland

Bezoekadres:

Provinciehuis, Abdij 6,
4331 BK Middelburg

